

Krótkie doniesienie – Short communication

Drugie stanowisko tarczówki marmurkowej *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae) na Dolnym Śląsku

PAWEŁ J. DOMAGAŁA

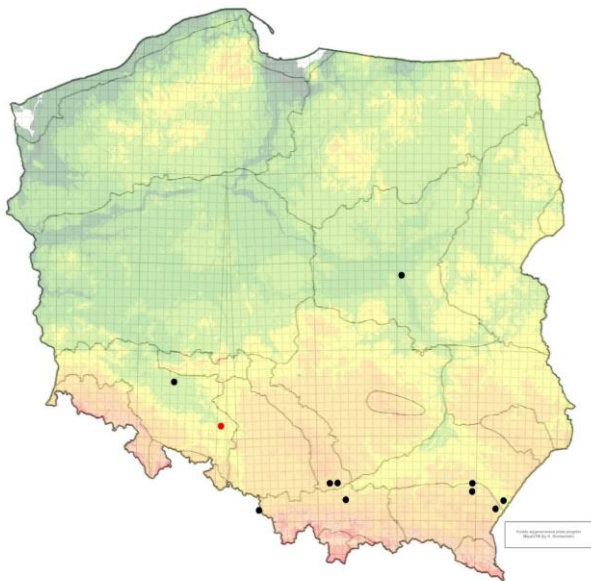
Instytut Biologii, Uniwersytet Opolski, ul. Oleska 22, 45-052 Opole
e-mail: pdomagala@uni.opole.pl

Abstract. [Second locality of the brown marmorated stink bug *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) in Lower Silesia]. The brown marmorated stink bug *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) has a Southeast Asian origin. It has been introduced to Europe at the beginning of the 21st century. In Poland, it has been recorded since 2018 in 11 localities distributed primarily in its southern regions. The present paper presents the second locality of this species in Lower Silesia.

Key words: true bugs, brown marmorated stink bug, non-native species, invasive species, Lower Silesia, Poland.

Halyomorpha halys (Stål, 1855) to obcy, inwazyjny gatunek pluskwiaka różnoskrzydłego, który zawleczony został do Europy z Azji Południowo-Wschodniej (Rabitsch 2008). Naturalny zasięg tego gatunku obejmuje Koreę, Japonię, Chiny, Taiwan oraz Wietnam (Claerebout i in. 2018). W Europie wykazany został po raz pierwszy z Lichtensteinu w roku 2004 (Arnold 2009) oraz ze Szwajcarii w roku 2007 (Wermelinger i in. 2008).

Pierwsze stwierdzenie z terenu Polski było oparte o fotografię zamieszczoną w serwisie iNaturalist, która została wykonana w miejscowości Dobczyce w Beskidzie Zachodnim (Claerebout i in. 2018). W kolejnych latach gatunek ten stwierdzono w Polsce na 10 stanowiskach zlokalizowanych w południowej części kraju oraz w Warszawie. Chronologiczną listę stwierdzeń *H. halys* w Polsce zamieszczono w Tabeli 1.

Ryc. 1. Stanowiska *Halyomorpha halys* w Polsce; czarne punkty – dane literaturowe, czerwony punkt – nowe stanowisko [Fig. 1. Localities of *Halyomorpha halys* in Poland; black points – literature data, red point – new record].

Ryc. 2. Okaz *Halyomorpha halys* odłowiony w Opolu, 26.10.2024, leg. J.A. Lis (fot. P. Domagała) [Fig. 2. Specimen of *Halyomorpha halys* collected in Opole, 26.10.2024, leg. J.A. Lis (photo P. Domagała)].

W niniejszej pracy przedstawiono kolejne stanowisko tarczówki marmurkowej w Polsce, a zarazem drugie stanowisko tego gatunku na Dolnym Śląsku (Ryc. 1). Do wygenerowania mapy użyto programu MapaUTM ver. 5.4 (<https://www.heteroptera.us.edu.pl/mapautm.html>, autor: G. Gierlasiński).

Śląsk Dolny: Opole, ul. Oleska [YS01], 26.10.2024, 1 ex., w budynku Instytutu Biologii, wewnętrzna szyba okna, leg. J. A. Lis; 28.10.2024 (Ryc. 2), 1 ex., na ścianie budynku Instytutu Biologii, leg. P. J. Domagała. Okazy dowodowe znajdują się w kolekcji Instytutu Biologii Uniwersytetu Opolskiego.

Należy nadmienić, iż większość obserwacji *H. halys* w naszym kraju było dokonywanych wiosną lub jesienią. Zauważalna jest również w tym okresie duża liczba stwierdzeń okazów tego gatunku w budynkach i na ich elewacjach oraz na klatkach schodowych. Prawdopodobnie okazy *H. halys* szukają schronienia w cieplejszych miejscach (budynkach) do przezimowania. Obecnie w naszym kraju tarczówka marmurkowa spotykana jest pojedynczo, natomiast nie jest wykluczone, że w przyszłości będzie to kolejny gatunek pluskwiaka, który, obok wtyka amerykańskiego (*Leptoglossus occidentalis* (Heidemann, 1910)), będzie się coraz liczniej pojawiał w domach i mieszkaniach w okresie jesieni.

Tabela 1. Chronologiczna lista stwierdzeń *H. halys* w Polsce [Table 1. Chronological list of findings of *H. halys* in Poland].

Kraina, miejscowość [UTM]	Data	Uwagi	Źródło
Beskid Zachodni: Dobczyce [DA32]	30.08.2018		Claerebout i in. 2018
Nizina Mazowiecka: Warszawa, Wierzbno [EC08]	13.10.2019		Gierlasiński i in. 2020a
Beskid Zachodni: Cieszyn, Boguszowice [CA21]	19.12.2019	Na ścianie budynku.	Gierlasiński i in. 2020b
Beskid Wschodni: Przemyśl, Osiedle Stefana Rogozińskiego [FA21]	23.10.2020	Na betonowym słupie, zlokalizowanym przy drodze, na ścianie budynku oraz na pniach drzew.	Bury 2021
Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków, Bronowice [DA14]	20.10.2020		Gierlasiński i in. 2021
	02.11.2020		
Beskid Wschodni: Przemyśl, Osiedle Stefana Rogozińskiego [FA21]	08.11.2020	Wewnątrz budynku.	Bury 2021
Śląsk Dolny: Wrocław [XS46]	30.12.2020	W mieszkaniu.	Gierlasiński i in. 2022
Nizina Sandomierska: Bolestraszyce [FA32]	24.04.2021	Na ścianie budynku, mieszkalnego.	Bury i Mazepa 2022
Beskid Wschodni: Lipnik [EA93]	26.04.2021	W ogrodzie przydomowym.	Bury i Mazepa 2022
Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków, Bronowice [DA14]	02.09.2021		Gierlasiński i in. 2022
Beskid Wschodni: Przemyśl, Lipowica [FA21]	10.10.2021	W ogrodzie przydomowym.	Bury i Mazepa 2022
Beskid Wschodni: Przemyśl, Osiedle Stefana Rogozińskiego [FA21]	15.10.2021	Wewnątrz budynku.	Bury i Mazepa 2022
Beskid Wschodni: Markowa [EA94]	28.11.2021	W budynku mieszkalnym, przyniesiony z drewnem opałowym.	Bury i Mazepa 2022
Śląsk Dolny: Wrocław [XS46]	04.03.2022	W budynku.	Smolis i Kadej 2022
	13.04.2022	Na klatce schodowej bloku mieszkalnego.	
	19.06.2022	W mieszkaniu.	
Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków, Nowa Wieś [DA24]	11.11.2022		Gierlasiński i in. 2023
Śląsk Dolny: Opole [YS01]	26.10.2024	Wewnątrz budynku.	obecna publikacja
	28.10.2024	Na ścianie budynku.	

Piśmiennictwo – References

- Arnold K. 2009. *Halyomorpha halys* (Stål, 1855), eine für die europäischen Fauna neu nachgewiesene Wanzenart (Insecta: Heteroptera, Pentatomidae, Pentatominae, Cappaeini). *Mitteilungen des Thüringer Entomologenverbandes e.V.* **16**: 19.
- Bury J. 2021. Pierwsze stwierdzenie *Halyomorpha halys* (Stal, 1855) (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae) w Beskidzie Wschodnim. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **15**: 11–14. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4499092>
- Bury J., Mazepa J. 2022. Nowe dane o rozmieszczeniu lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) wybranych lokalizacji południowo-wschodniej i północno-wschodniej Polski – część 2. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **16**: 15–36. <http://doi.org/10.5281/zenodo.6459122>
- Claerebout S., Haye T., Olafsson E., Pannier E., Bultot J. 2018. Premieres occurrences de *Halyomorpha halys* (Stal, 1855) pour la Belgique et actualisation de sa répartition en Europe (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae). *Bulletin van de Koninklijke Belgische Vereniging voor Entomologie* **154**: 205–227.
- Gierlasiński G., Kolago G., Pacuk B., Tszakowski A., Syratt M., Regner J., Itczak A., Żóralski R., Rutkowski T., Radzimkiewicz D., Kucza W., Ogłaza B. 2020a. przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – II. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **14**: 53–108. <http://doi.org/10.5281/zenodo.3763843>
- Gierlasiński G., Fiedor M., Dorda A., Tszakowski A. 2020b. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Cieszyna (Beskidy Zachodnie). *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **14**: 127–150. <http://doi.org/10.5281/zenodo.3934697>
- Gierlasiński G., Kolago G., Tszakowski A., Miłkowski M., Syratt M., Masłowski A., Grzywocz J., Rutkowski T. 2022. przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – III. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **15**: 31–68. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4671971>
- Gierlasiński G., Kolago G., Tszakowski A., Miłkowski M., Syratt M., Masłowski A., Grzywocz J., Rutkowski T. 2022. przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – IV. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **16**: 37–62. <http://doi.org/10.5281/zenodo.6522538>
- Gierlasiński G., Kolago G., Tszakowski A., Miłkowski M., Regner J., Kojder D., Kowalczyk J.K., Grzywocz J., Burda M., Masłowski A., Rutkowski T. 2023. przyczynek do rozmieszczenia pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce – V. *Heteroptera Poloniae - Acta Faunistica* **17**: 63–96. <http://doi.org/10.5281/zenodo.8239502>
- Rabitsch W. 2008. Alien true bugs of Europe (Insecta: Hemiptera: Heteroptera). *Zootaxa* **1827**(1): 1–44.
- Smolis A., Kadej M. 2022. Pierwsze stwierdzenia tarczówki marmurkowatej *Halyomorpha halys* (Stal, 1855) (Hemiptera, Heteroptera, Pentatomidae) w zachodniej Polsce. *Wiadomości ekologiczne* **41**(3): online 17N: 13–14. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7063763>
- Wermelinger B., Wyniger D., Forster B. 2008. First records of an invasive bug in Europe: *Halyomorpha halys* Stål (Heteroptera: Pentatomidae), a new pest on woody ornamentals and fruit trees? *Mitteilungen der Schweizerischen Entomologischen Gesellschaft* **81**: 1–8.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Otrzymano (received): 21 November 2024

Zaakceptowano (accepted): 23 December 2024